

63 Saroja tai tupasvillaa runsaasti, heiniä ja varpuja vähän, ruohoja vaihtelevasti. Puusto tavallisesti huonokasvuista ja keloutuvaa kuu-sikkaa. Vetisiä soita. Turvekerros paksuhko .....

Nevakorvet
NK: 3—6, II-III

7 Valtapuuna MÄNTY. Joko puhtaita männiköitä tai koivun ja toisinaan alikasvoskuusen sekaista. Rämearvut joko lasapinnalla tai rämemät-täillä leimaa-antavia, korpimättäitä vain harvoin. Liittyvät monin välias-tein nevoihin ja lettoihin.

71 Turvekerros väliköissä ohut .....

Kangasrämeet
KGR: 3—4, III-IV

72 Turvekerros väliköissä paksuhko.

721. Rahkamättäät ja -patjat puuttuvat, tai mätäsälasta niitä alle 25 %
%, ei missään tapauksessa leimaa-antavia.

.1 Puusto mäntyvalleista (joskus tukkipuita) kuusen ja koivun sekaista. Korpivarpujen johdosta korpimainen leima .....

Korpirämeet
KR: 3—5, III

.2 Puusto joko puhdasta männikköä tai joskus koivun sekaista.

.21 Varpupeite jokseenkin yhtämittäinen. ....

Isovarpuiset rämeet
IR: 2—4, III-IV

.22 Varpuja runsaammin vain mättäillä, jotka voivat myös puuttuakin, väliköissä muut kasvit vallitsevina.

.221 Väliköissä runsaasti tupasvillaa, vähän saroja ....

Tupasvillarämeet
TR: 2—3, IV

.222 Väliköissä ja mättäillä runsaasti pallosaraa .....

Pallosararämeet
PR: 2—3, IV

.223 Väliköissä runsaasti saroja, vähän tupasvillaa ja ruohoja .....

Vars.sararämeet
VSR: 4—5, III
Ruoh.sararämeet
RuSR: 5—6, II

.224 Väliköissä runsaasti ruohoja ja saroja .....

.225 Väliköissä ja mättäillä lettokasveja, mättäillä kata-jaa .....

Lettorämeet
LR: 7—10, I-II

722. Rahkamättäitä tai -patjoja runsaasti, mätäsälasta yli 25 % leimaa-antavia.

.1 Männyt vielä kasvuisia.

.11 Rahkaisuus 25—75 % .....

Rahkaiset (rr)
221—225 tyyppi

.2 Männyt kitukasvuisia, usein ns. räkämäntyjä.

.21 Rahkaisuus 75—100 % .....

Rahkarämeet
RaR: 1, V

Kirjallisuusluettelo.

Cajander, A. K., 1913: Studien über die Moore Finnlands

Kivinen, E., 1948: Suotiede

Lukkala, O. J., 1929: Soiden metsäojituskelpoisuuden määrääminen metsätaloutta varten

—, — 1935, 1939: Soiden metsäojituskelpoisuus

—, — ja *Kotilainen, M. J.*, 1945: Soiden ojituskelpoisuus

Paasio, I., 1936: Suomen nevasoiden tyyppijärjestelmästä. Eripainos Acta Forest Fennica 44

Warén, H., 1926 a: Suomen suotyypeistä. Luonnon Ystävä 1926

Jorma Lehtonen.

SUOKASVIEN „UUSISTA“ TIETEELLISISTÄ NIMISTÄ

Viime vuosina ovat meillä monet henki-löt, jotka joutuvat tekemisiin kasvien tie-teellisten nimien kanssa, saaneet tehdä epämiellyttävän havainnon: kirjallisuu-dessa on äkkiä ruvennut esiintymään ai- van outoja kasvinnimiä, joiden takana

tarkemmin asiasta selvää otettaessa ilme-neekin piilevän vanhoja tuttuja kasvila-jeja. On aivan luonnollista, että ns. käy-tännön miehet ja sellaiset kasvitieteilijät-kin, jotka eivät ole erityisesti kiinnostu-neet lajisystemaattisesta tutkimuksesta,

joutuvat harmistuneina kysymään, mistä johtuu, etteivät vanhat nimet kelpaa.

Tieteellisten nimien käyttöä yleensä ei tarvitse lähemmin perustella. Kun muistaa, että samalla kasvilajilla on eri kielissä omat nimityksensä, ja samassakin kielessä usein lukuisia eri nimiä (mm. luettelee P. Suhonen teoksessaan »Suomalaiset kasvinimet» useille tavallisille kasveille kymmenittäin, joillekin yli 100 erilaista Suomessa käytettyä nimeä ja nimitoisintoa), on ilman muuta selvää, että kun parisenataa vuotta sitten otettiin käytäntöön tieteelliset kasvinimet, tämä toimenpide oli suuri käytännöllinen edistysaskel kansainväliselle tieteelle.

Mutta periaatetta »kullekin kasvilajille yksi ainoa kansainvälinen nimi» ei ole ollut aivan helppo noudattaa. Useimmat lajit ovat tulleet aikoinaan kuvatuiksi eri tahoilla eri tieteellisin nimin, mm. sen vuoksi, että yhteys kasvitieteilijäin välillä ei ole ollut tarpeeksi nopea ja kiinteä. Eri-laiset nimet ovat päässeet vakiintumaan käytäntöön eri maissa niissä julkaistujen paljon käytettyjen käsikirjojen vaikutuksesta. Tällainen eri tahoilla eri nimien käyttöön tottuminen on tullut esteeksi yhdestä »oikeasta» nimestä sopimiselle; tämähän edellyttäisi, että toiset luopuisivat tottumuksistaan toisten hyväksi. Näemme siis, että juuri tuo »käytännön miehen» harmistuminen nimien muuttamisesta voi osaltaan vaikeuttaa nimistön yhtenäistymistä ja vakiintumista, mikä ajan pitkään tietysti olisi kaikkein käytännöllisintä! Vaikeutena on myös aikaisemmin ollut kansainvälisesti hyväksytyjen täsmällisten ja tarkkojen nimistösääntöjen puute.

Jotta saataisiin mahdollisimman selvä ja puolueeton peruste sen määräämiseksi, mikä useammista käytössä olleista nimistä on oleva lajin »oikea» nimi, on kansainvälisissä kasvitieteilijäin kongresseissa (1930 ja 1936) sovittu yksityiskohtaisista nimistösäännöistä, joiden tärkeimpänä periaatteena on aikaisemmuus- eli prioriteettiperiaate: lajin oikea lajinimi on se, jota käyttäen se on aikaisemmin tunnettuasti lajina kuvattu. Voidaan ehkä huomauttaa, että tästä periaatteesta seuraa eräitä epäkohtia, varsinkin se, että vanhimmat nimet voivat olla jo käytössä poisjääneitä, jopa kokonaan unohdettuja. Kuitenkaan ei ole mitään muuta periaatetta, joka voisi korvata prioriteetti-

periaatteen aiheuttamatta toisia, luultavasti vielä pahempia epäkohtiaan. Niinpä ovat jotkut halunneet, että nimen käytön yleisemmyys olisi ratkaisevampi kuin nimen aikaisemmuus. Tällainen periaate jättäisi kuitenkin sangen useat tapaukset jatkuvasti kiistanalaisiksi, koska käytön yleisyyttä on vaikea täsmällisesti mitata. Lisäksi on otettava huomioon, että vaikka kansainväliset nimistösäännöt nykyisellään ovat verraten nuoria, prioriteettiperiaate on niitä paljon vanhempi, sillä sen merkeissä nimistö oli jo aikaisemmin kehittänyt ja vakiintunut, sen verran kuin se oli vakiintunut. Siten nimistösääntöjen hyväksyminen merkitsi paljossa vain vanhastaan käytetyn tavan pukemista entistä täsmällisempään muotoon.

Tietysti on tieteellisten nimien muuttamiseen muitakin syitä. Lajien eroittelu ei ole yhdellä iskulla valmiiksi selvinnyt, vaan jatkuva syventävä tutkimus tuo esille uusia piirteitä. Huomataan esim., että ennen yhtenäisenä lajina pidetty muotoryhmä käsittääkin kaksi tai useampia eri lajeja; silloin entinen nimi jää vain yhdelle näistä lajeista, ja sellaisen maan kohdalla, jossa esiintyy vain jokin toinen lajiryhmän edustaja, tutkimuksen tulos näyttäytyy nimenmuutoksena. Tällaiset nimenmuutokset ovat tietenkin väistämättömiä. Jos on kaksi lajia siinä, missä luulimme ja ehkä vieläkin toivoisimme olevan vain yhden lajin, emme asialle mitään mahda. Ei ole mitään syytä ummistaa silmiään luonnon tosiasioilta ja jättää lajeja ilman nimiä. — Päinvastaiset havainnot, että eri lajeina pidetyt kasvit kuuluvatkin samaan lajiin, aiheuttavat myös tutkimuksen edistyessä osittaisia nimenmuutoksia.

Se, että nimistökysymykset juuri nyt ovat tulleet pohjoismaissa ajankohtaisiksi, johtuu varsinkin siitä, että tri N. Hylander Ruotsissa on ottanut kerta kaikkiaan urakseen pohjoismaisten putkilokasvien nimistön ajanmukaiseksi saattamisen. Aikaisemmin tätä tutkimusta on paljon vältetty ehkä mukavuussyistä ja liian monien muutoksia peläten. Seurauksena on siten ollut, että muutettavaa on kovin paljon kertynyt yhdeksi ajankohdaksi. Hylander on kerännyt maailmankirjallisuudesta viime aikojen tutkimusten tuloksia sekä suorittanut itse suuren joukon tutkimuksia ja ratkaisuja pohjoismaisen kasvinimistön selvittämiseksi. Näiden hänen tutkimus-

tensa aiheuttamat poikkeuksellisen lukuisat nimien muutokset ovat siis tulleet nyt meidän rasitukseemme eräänlaisena kauan kerääntyneiden rästien yhtäaikaisena suorittamisena.

Ainoana lohdutuksena on se, että sentään valtaosa nimistä on jäänyt entiselleen, sekä samalla toivo siitä, että tämänkertainen suuri hyppäys merkitsee hyppäystä lopullisesti vakiintuvaa nimistöä kohti. Tietenkin jotkin Hylanderin ratkaisut ovat jossakin määrin tulkinnan varaisia, eivätkä siis ehkä kaikki aivan lopullisia, ja tietysti tuo jatkuva tutkimus vielä uuttakin esille, mutta suurimmalta osal-

Calamagrostis canescens

Carex appropinquata

C. atherodes

C. Buxbaumii

C. disperma

C. echinata

C. fusca

C. juncella

C. rhynchophylla

Empetrum hermaphroditum

Equisetum fluviatile

Eriophorum angustifolium

Hammarbya paludosa

Matteuccia struthiopteris

Orchis strictifolia

Potentilla palustris

Ramischia secunda

Scirpus hudsonianus

Thelypteris dryopteris

T. palustris

T. phegopteris

Tofieldia pusilla

Vaccinium oxycoccus ssp. *microcarpum*

V. oxycoccus ssp. *vulgare*

Calliergonella cuspidata

Bryum Weigelii

B. pseudotriquetrum

Tomenthypnum nitens

Tetraphis pellucida

Hylocomium splendens

Sphagnum nemoreum

S. parvifolium

S. magellanicum

S. robustum

S. Warnstorffianum

taan hänen esittämänsä »uudet» nimet (prioriteettiperiaatteen pohjalla valittuina ne itse asiassa ovat juuri »vanhoja» nimiä!) nähtävästi tulevat sisältymään vakiintuvaan yleisesti hyväksyttävään nimivalikoimaan. Meilläkin ne tulevat vakiintumaan käyttöön sitä mukaa kuin ne otetaan käytäntöön kasvioissa ja oppikirjoissa. Nyt niiden ilmestyminen näkyviin siellä täällä kirjallisuudessa on tietysti omiaan aiheuttamaan hämmästyä ja sekaannustakin sellaisten parissa, jotka eivät ole tienneet Hylanderin tutkimuksista eivätkä voi hankkia itselleen hänen kirjoituksiaan. Asian jonkinlaiseksi selvittämiseksi suokasvien kohdalta julkaistaan seuraavassa luettelo muuttuneista nimistä, vasemmalla Hylanderin ehdottama nimi ja oikealla I. Hiitosen »Suomen Kasviossa» käytetty.

Calamagrostis lanceolata

Carex paradoxa

C. aristata

C. polygama

C. tenella

C. stellulata

C. Goodenowii

C. Goodenowii ssp. *juncella*

C. laevirostris

Empetrum nigrum (suur. osaksi)

Equisetum limosum

Eriophorum polystachyum

Malaxis paludosa

Struthiopteris filicastrum

Orchis incarnatus

Comarum palustre

Pyrola secunda

Scirpus trichophorum

Dryopteris linnaeana

D. thelypteris

D. phegopteris

T. palustris

Oxycoccus microcarpus

O. quadripetalus

Sammalet:

Acrocladium cuspidatum

Bryum Duvalii

B. ventricosum

Camptothecium trichoides

Georgia pellucida

Hylocomium proliferum

Sphagnum acutifolium

S. angustifolium

S. medium

S. Russowii

S. Warnstorffii

Risto Tuomikoski.